SIR ARTHUR CONAN DOYLE

SHERLOCK HOLMES

ESRARENGİZ SUÇLULARIN ARDINDA

KOKULU KİTAP

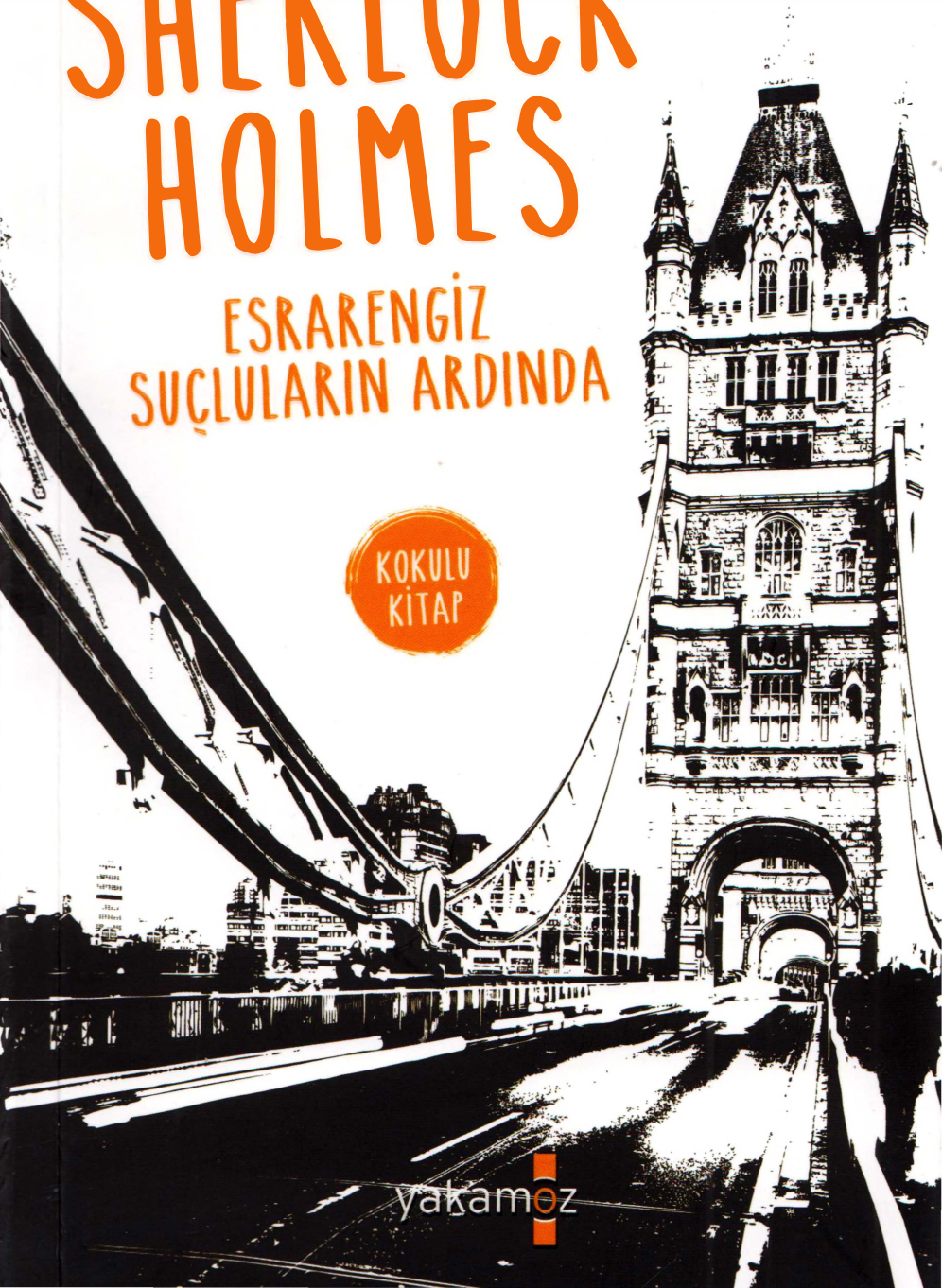

yakamoz

SHERLOCK HOLMES

TEHLİKEDE

Evlenip, özel bir muayenehane açtıktan sonra sevgili dostum Sherlock Holmes'u daha seyrek görmeye başlamıştım. 1891 yılının ilkbaharında bir gün, abonesi olduğum gazetede, Fransız hükümeti tarafından çok önemli bir mesele ile alakalı olarak, Holmes'un yardımının istendiğini okumuştum. Bir süredir yüzünü görmediğim dostum, sanırım Fransızların problemiyle ilgileniyordu. Gazetede okuduğum habere göre durum böyle olmalıydı.

Fakat mart ayının 24'üncü günü eve döndüğüm de Sherlock Holmes'u muayenehanemde görünce gerçekten

çok şaşırmıştım. İçeri girdiğim zaman pencereye doğru giderek perdeleri kapattı. İçeri yeni girdiği anlaşılıyordu. Hareketleri normal değildi. Böyle davranması şaşkınlığımı daha da arttırdı. Daha önce onu hiç böyle tedirgin ve şüpheli davranışlar içinde görmemiştim.

"Hayrola Holmes, seni sıkıntılı görüyorum? Bir mesele mi var benim bilmediğim?" diye sordum.

"Evet, Watson," dedi. "Şu anda çok tehlikeli bir suç örgütünün çökertilmesi işi ile uğraşıyorum dolayısıyla tedbirli davranmazsam başım ağrıyabilir."

"Aziz dostum," dedim. "Bütün bunlar ne demek oluyor?"

Holmes bana, ezeli düşmanımız Profesör Moriarty adlı azılı hayduttan bahsetmeye başladı. Bu suç Profesör'ünün, merkezi Londra'da bulunan çok geniş bir suç teşkilatı vardı. Yine Amerika kıtası dahil bir çok Avrupa ülkesinde de bir sürü teşkilatı bulunuyordu. Bir soygun yapmak, kalpazanlık veya adam öldürmek istediği zaman Profesör'ün bir emir vermesi yeterliydi. Her ne emredese kısa zamanda bu teşkilatlardaki adamları tarafından itirazsız yerine getiriliyordu.

"Watson, biliyorsun yıllardır böyle bir teşkilatın varlığından haberdardım," dedi Holmes. "Fakat bir türlü esrar perdesini yırtamıyordum. Profesör gerçek bir suç dehası olduğu gibi, aynı dehasını kendini gizlemekte de gösteriyordu. Sonunda izini buldum ve kesin olarak cemiyeti bu beladan kurtarmaya karar verdim."

"Böylece de birçok aydınlatılamamış olayın sır perdesi kaldırılacak, cinayetler aydınlatılacak sevgili dostum Watson."

"Ufak bir hatasından istifade ederek yeni durumu hakkında çok şeyler öğrenmiş bulunuyorum" diye devam etti Holmes. "Profesör Moriarty kurduğum tuzağa düşmek üzeredir. Son üç gün içinde - pazar gününe kadar - Profesör ve teşkilatın ileri gelenleri polisin eline geçmiş olacaklar. Profesör Moriarty ve adamları mutlaka hak ettikleri cezayı çekecekler. Bu yüzyılımızın en büyük cinayet ve suç örgütünün çökertilme davasıdır."

"Harikulade bir şey," diye bağırdım.

Holmes başını salladı.

"Sevinmek için henüz erken azizim Watson," dedi. "Unutma ki Profesör henüz elimize düşmedi. Peşine düş-

tüğümü anladığı için o da beni etkisiz duruma getirmek için çabalıyor bu yüzden ben ondan daha dikkatli olmalıyım. Ben onu yere sermeye çalışırken, tam tersi olup, Moriarty beni avlayabilir. Bu sabah evime bir mesaj yollayıp, kendisiyle uğraşmaktan bir an önce vazgeçmemi yoksa ortadan kaldırılacağım tehdidini savurdu.

"Bu ne cüret," dedim. Bir suçlunun böyle davranmaya cesaret etmesi şaşılacak şeydi.

"Çok kısa bir zaman içinde tam üç kez öldürmeye teşebbüs ettiler. Önce dörtnala süratle gelen bir arabanın altında ezilmek istendim. Daha sonra bir evin çatısından üzerime ağır bir tuğla fırlatıldı. Nihayet buraya gelirken eli sopalı bir serserinin saldırısına uğradım. Hayli boğuştuk, sonunda adamı alt edip, etkisiz hâle getirdikten sonra götürüp polise teslim ettim. Şüphesiz Profesör benim için yeni tuzaklar kurmayı deneyecektir. Watson zannedersem perdeleri neden kapadığımı şimdi anlamışsındır. Kazara pencerden görülmem yerimi belli edeceği için bütün planlarımı bozar."

Çok iyi anlıyordum; Moriarty'nin adını duyduğum zamanlar nedense tarifsiz bir korkuya kapılırım. Yine öyle olmuştum. "Şu hâlde geceyi burada geçirmelisin

dostum," dedim. Endişemi belli eden bir ses tonuyla.

"Kalamam," dedi Holmes "Planlarımı uygulama yoluna koymam gerekiyor. Polis benim yardımım olmadan bu işin üstesinden gelemez. Pazar gününe kadar her şeyin aydınlanmasını istiyorum. Ekspress treni ile gidiyorum, henüz vaktim var. Buraya eşinden benimle beraber gelmeni rica etmek için uğradım."

Hiç düşünmeden. "Elbette gelirim Holmes," dedim. "Böyle azılı bir hayduta karşı seni nasıl yalnız bırakabilirim."

* * *

Profesörün adamlarının dikkatini çekmeden Londra'dan nasıl ayrılacağımız üzerine planlar yaptık. Ayrı ayrı yollardan Victoria İstasyonu'na gidecek ve trende buluşacaktık.

Ertesi sabah, trende, birinci mevki kompartmanda yerime oturduğumda karşımda, Holmes'a ait olan yerde İtalyan gazetesi okuyan yaşlı bir adamın oturduğunu gördüm. Çok az bildiğim İtalyancamla adama oturduğu yerin arkadaşıma ait olduğunu, yanlış yere oturmuş olduğunu anlatmaya çalıştım.

Yaşlı adam, "Azizim Watson," dedi. "Önce iyi günler demek yok mu?"

Ses çok tanıdıktı. "Holmes!" diye bağırdım şaşkınlıkla.

"Yavaş konuş," dedi "Bu davada en küçük ihmal veya dikkatsizlik planlarımızı bozup, her şeyi altüst eder. Daha konuşmasını bitirmemişti ki: "Aha, işte Profesör Mortiarty ve adamları da peronda. Çok dikkatli olmalıyız dostum."

O sırada trenimiz de hareket etmişti. Geriye ihtiyatlı şekilde bir göz attım.

Kalabalık arasında uzun boylu, patlak gözlü bir adam öfkeyle treni durdurmak ister gibi ellerini sallıyordu. Fakat çok geçti. Trenimiz duramayacak kadar hızlanmıştı.

"Bütün tedbirlerimize rağmen Profesör ve adamları tarafından adım adım takip ediliyoruz," dedi Holmes.

Konuşurken de, çanta ve bavulları alıp pencerenin önüne yığdı. Çünkü dışarıdan her an yapılması muhtemel silahlı bir saldırıya karşı güvenlik önlemleri alıyordu.

"Artık ondan korunabiliriz herhâlde," dedim.

"Bu biraz zor," dedi Holmes. "Moriarty bizi ve özellik-

le de yakalamak ve öldürmek için elinden gelen her şeyi yapacaktır."

"Peki ne yapabilir?" diye sordum heyecanla.

"Onun durumunda olan bir insan ne yaparsa, o da onu yapacaktır. Mesela özel bir tren hazırlatıp, peşimizden gelerek izimizi kaybettirmeye vakit bırakmadan bize ulaşmak isteyecektir. Mademki izimizi buldu şu hâlde planımızı değiştirmeliyiz, Watson. Canterbury'de inecek, Newhaven'e oradan da vakit kaybetmeden Dieppe Kanalı'na geçeceğiz.

Canterbury'de trenden indik. Fakat Newhaven'e gidebilmek için bir saat beklememiz gerekiyordu. Bu hesapta olmayan bir durumdu. Peronda beklerken Holmes geldiğimiz yönden yaklaşan tek vagonlu bir treni gösterdi. Vagonun perceresinden kafasını uzatmış biri, âdeta birini arıyormuşcasına etrafa bakınıyordu. Bir bagaj yığınının arkasına kendimizi zor attık. Özel vagonlu tren istasyondan hızla geçti. Yükler arasından baktım, vagonun penceresindeki adam istasyonda gördüğüm uzun boylu, patlak gözlü adamdı.

Holmes, "Yanılmamışım," dedi. "İşte sana söylediğim gibi özel bir trenle peşimize düşmüş."

Yolculuğumuz Newhaven'e kadar olaysız geçti. Buradan da bir tekneye binerek Dieppe Kanalı'nı geçtik ve Dieppe'de karaya çıktık. O geceyi ve o geceden sonraki iki günü Brüksel'de geçirdik.

Pazar günü sabahı Holmes, Scotlond Yard polisine acele bir telgraf çekti ve yine aynı günün akşamı çekilen telgrafın cevabını Scotland Yard polisinden aldık. Telgrafı okuyan Holmes "İşte bu iyi haber," diye keyiflendi.

Holmes telgrafı bana uzattı. "Haydutlar yakalanmışlar," dedim sevinçle.

"Evet. Bütün çete yakalanmış. İşte, Moriarty bizim peşimizdeyken başıboş kalan çete mensupları gafil avlandılar. Sanırım artık Londra'ya dönmek istersin, Watson?" dedi Holmes.

"İyi ama neden?" diye sordum.

"Öyle ya, bu süre içinde bana yardımcı oldun fakat bundan sonra senin için çok tehlikeli bir arkadaş sayılırım. Moriarty bu durum karşısında şimdilik İngiltere'ye dönemez. Hayatını kurtarmak için uğraşırken bütün gücüyle kendisine yaptıklarım hesabını sormak için beni yok etmeye çalışacaktır. Bu durumda senin dönmeni tavsiye ederim."

Fakat geri dönmeyi reddettim. Sonunda Holmes'ta bu konuda ısrar etmekten vazgeçti. Bu arada seyahatimizin biraz uzayacağını ve merak etmemesi için sevgili eşime bir telgraf yolladım. Bir hafta müddetle güvenli olduğuna inandığımız, gözden uzak yerlerde dolaştık. Moriarty tehlikesi şu an için sözkonusu değildi. Bir süre sonra İsviçre'ye geçerek, orada devam ettik.

Bir dağ yamacında çok güzel bir pansiyon kiralamıştık. Ev sahibimiz çok iyi İngilizce bilen, kültürlü bir adamdı. Londra'nın meşhur bir otelinde vaktiyle garsonluk yapmış.

Güneşli bir nisan sabahı dağ yolculuğu yapmak ve meşhur Rechenbach şelalesini görmek üzere yola çıktık.

Şelale gerçekten çok şahaneydi. Eriyen kar suları dağın zirvelerinden gürültüyle dökülüyor ve yüksek bir yerden aşağılara yuvarlanıyordu. Dağın kenarında durup uzun müddet bu muhteşem manzarayı seyrettik. Daha sonra bize tarif edilen yoldan tekrar dağa tırmanmaya koyulduk.

Bu ara arkamızda bize yetişmeye çalışan bir çocuk gördüm. Elinde bir zarf vardı. Bu zarf bana yollanmıştı. Pansiyoncumuz arkamızdan göndermişti.

Merakla pusulanın bulunduğu zarfı açtım. Pansiyondan ayrılışımızdan hemen birkaç dakika sonra pansiyonda kalan yaşlı bir bayan rahatsızlanmış. Doktor olduğumu bilen pansiyoncu, yardım edip edemeyeceğimi eğer ricasını kırmazsam acele gelmemi istiyordu.

Yaşlı ve hasta bir bayanın yardımına ilgisiz kalmam doktorluk ahlakıma uymazdı. Holmes'a birlikte dönmeyi teklif ettim ama dostum Sherlock Holmes garip bir hisle gezintisine devam etmek istiyordu. Sonunda onu dağın tepesinde tek başına bırakarak, akşam görüşmek üzere kaldığımız pansiyona döndüm. Yolda yukarıya doğru hızlı hızlı tırmanan birisine rastladım. Kıyafeti turiste benziyordu. Şelaleyi görmeye gidiyordu herhâlde.

Pansiyon sahibini görerek hastanın ne durumda olduğunu sordum. Bana şaşkın şaşkın bakan adam.

"Bayım söylediklerinizden bir şey anlamıyorum," dedi.

"Bunu siz yollamadınız mı?" diye sorarak bana gelen pusulayı uzattım adama."

"Burada hasta yaşlı bir bayan yok mu şimdi?"

"Elbette yok," dedi. "Çok tuhaf, kâğıtta bizim pansiyonun işareti var. Şimdi hatırladım tabii ya bu pusulayı mutlaka sizin hemen ardınızdan uzun boylu İngiliz

yazmış olmalı. Çünkü bir not yazmak için benden kâğıt kalem istemişti. Adamın garip bir görünüşü vardı. Patlak gözlü, geniş alınlı acayip biri..."

Fakat bütün bunları dinleyecek durumda değildim. İçimi tuhaf bir korku kapladı. Hiç vakit kaybetmeden dışarı fırlayarak koşmaya başladım. Bu adam Profesör Moriarty idi. Başkası olamazdı. O anda yolda karşılaştığım turisti hatırladım.

Pansiyona dönmem bir saat sürmüştü. Şelaleye ulaştığım zaman iki saat geçmiş oluyordu. Etrafa bakındım. Dostum Holmes görünürlerde yoktu. Avazım çıktığı kadar bağırıyordum. Fakat kayalarda yansıyan kendi sesimden başka cevap alamıyordum. Geri dönseydi yolda karşılaşmamız gerekirdi.

Holmes'un metodunu kullanarak düşünmeye başladım. Ayak izleri patikadan ayrılıyor ve hemen şelalenin önünde kayboluyordu. Buradaki ayak izlerinden kısa süren bir boğuşma olduğu anlaşılıyordu. Durum ortadaydı. Burada Holmes'un başına kötü birşey gelmiş olmalıydı.

O anda bir taşın üstünde Holmes'un gümüş sigara kutusu gözüme ilişti. Tablayı taşın üzerinden alınca altında yazılı bir kâğıt buldum. Bu kâğıt Holmes'un not defte-

rinden koparılmıştı ve bana hitaben yazılmış bir nottu. Kâğıttaki not şöyleydi.

Aziz dostum Watson:

Şu anda son hesaplaşmamızı yapmak üzere Profesör Moriarty ile karşı karşıyayız. Bir kâğıt bırakarak seni ve İngiliz polisini meraktan kurtarmam konusunda bir itirazda bulunmadı. Bundan böyle onun ne kadar zeki ve korkunç bir adam olduğunu herkes daha iyi anlayacaktır. Fakat, yakın dostlarıma ve bilhassa sana aziz dostum büyük bir üzüntü vereceğini bildiğim hâlde, insanlığı böyle bir yolla da olsa bu büyük hayduttan kurtaracağım için memnunum. Seninle bugüne kadar pek çok dava çözdük. Bu davanın hâlli de böyle oluyor, ne yapalım? İngiltere'ye dönebilirsin. Polis müfettişi Paterson'ı bul durumu anlat ve Moriarty'e ait tüm bilgilerin bulunduğu mavi zarfın yazıhanemin çekmecemin sol gözünde olduğunu söyle. Aslında bunu kendim vermeyi düşünmüştüm ama neyse.

Hoşça kal Watson. Bayan Watson'a da en derin saygılarımı sunarım.

En yakın dostun, Sherlock Holmes

Artık her şey aydınlanmıştı. Uzun bir boğuşmadan sonra her ikisinin de birbirine sarılmış bir şekilde sulara yuvarlandığı anlaşılıyordu. Artık bunun aksi birşey düşünülemezdi. Gürültüyle dökülüp giden sulara bakarak içimi büyük bir üzüntü kapladı. Sevgili dostum Sherlock Holmes'u bu defa kaybetmiştim.

* * *

Fakat Watson'un sandığı gibi Holmes, Profesör Moriarty ile sulara gömüldükten sonra ölmemişti. Sherlock Holmes bir süre sonra Londra'da sağsalim görününce büyük bir sevinç yaşanırken, bu durum aynı derecede şaşkınlığa da yol açtı.

Profesör Moriarty'ye gelince Scotland Yard Polis Müfettişi Peterson bu azılı haydutun cesedinin, şelalenin kıyısında, otların arasında cansız olarak bulunduğunu resmî olarak bildirdi.

Sherlock Holmes bundan sonra da Baker Caddesi 221B numaralı evinde yeni vakalarla uğraşmaya devam etti. Birçok davalarda yine sevgili arkadaşı Doktor Watson en yakın yardımcısı olmaya ve dava notlarını tutup birgün yayınlamak üzere arşivlemeye devam etti.